

۲۰۱۹/۰۱/۰۱

فہیم امین

عکس العمل ها نسبت به تأخیر در انتخابات ریاست جمهوری

کمیسیون مستقل انتخابات برگزاری انتخابات ریاست جمهوری را برای مدت سه ماه به تعویق انداخته است. مسوولان این کمیسیون اعلام کرده‌اند که انتخابات ریاست جمهوری همزمان با انتخابات شوراهای ولایتی، شوراهای ولسوالی و انتخابات ولسی جرگه ولایت غزنی با سه ماه تأخیر در ۲۹ سرطان سال آینده برگزار خواهد شد.

تصمیم کمیسیون مستقل انتخابات مبنی بر تأخیر در برگزاری انتخابات ریاست جمهوری با واکنش‌های احزاب سیاسی و نهادهای ناظر بر روند انتخابات روبه‌رو شده است. مسوولان کمیسیون مستقل انتخابات می‌گویند پس از مشورت با رهبران جهادی، نهادهای امنیتی و احزاب سیاسی تصمیم گرفته‌اند انتخابات ریاست جمهوری را به تعویق بیندازند. احزاب سیاسی اما می‌گویند در این مورد هیچ مشورتی با آنها صورت نگرفته است. همچنان نهادهای ناظر می‌گویند با تأخیر در برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، قانون اساسی نقض شده و مسوولان کمیسیون مستقل انتخابات مکلف‌اند به مردم پاسخگو باشند.

با این حال، اعضای ائتلاف بزرگ ملی کمیسیون انتخابات را به نقض اصل بیطرفی متهم میکنند و می‌گویند تصمیم به تعویق افتادن انتخابات ریاست جمهوری به دستور حکومت صورت گرفته و برای آنها پذیرفتنی نیست. فضل‌رحمان اوریا، عضو ارشد و سخنگوی ائتلاف بزرگ ملی گفت: «پس از تاریخ که قانون اساسی برای رییس جمهور و صلاحیت‌هایش تعیین کرده است، آقای غنی به حیث رییس جمهور مشروعیت و صلاحیت کاری را نخواهد داشت.» آقای اوریا با اشاره به نارسایی‌های به میان آمده در انتخابات ولسی جرگه گفت، مسوولان کمیسیون مستقل انتخابات ظرفیت و توانمندی لازم برای برگزاری چهار انتخابات را به همزمان ندارند. به گفته سخنگوی ائتلاف بزرگ ملی، در صورت که انتخابات ریاست جمهوری، شوراهای ولایتی، شوراهای ولسوالی‌ها و انتخابات ولسی جرگه در ولایت غزنی توسط اعضای کنونی کمیسیون انتخابات برگزار شود، برای آنها به هیچ عنوانی پذیرفتنی نخواهد بود.

این در حالی است که قرار بود انتخابات ریاست جمهوری در ۳۱ حمل سال ۱۳۹۸ برگزار شود، اما گلاجان عبدالبدیع صیاد، رییس کمیسیون مستقل انتخابات روز یکشنبه، نهم جدی در یک نشست خبری اعلام کرد، این انتخابات با سه ماه تأخیر در ۲۹ سرطان سال آینده برگزار خواهد شد.

مسوولان کمیسیون مستقل انتخابات دلیل تأخیر در انتخابات ریاست جمهوری را آوردن اصلاحات گسترده در تشکیلات کمیسیون، تامین شفافیت، استخدام کارمندان، بازنگری فهرست رأی‌دهندگان و استفاده بهتر از آلات انگشت‌نشانی عنوان کرده اند.

اعضای ائتلاف بزرگ ملی اما با اشاره به نارسایی‌های میان‌آمده در انتخابات ولسی جرگه می‌گویند، کمیسیون انتخابات با سه ماه تأخیر توانایی این اصلاحات را ندارد و آنها خواهان اصلاحات عمیق، ژرف و همه‌جانبه در کمیسیون مستقل انتخابات و تغییر نظام انتخاباتی اند.

هرچند رییس کمیسیون مستقل انتخابات گفته است که این تصمیم را پس از مشورت با احزاب سیاسی و نهادهای دخیل در روش انتخابات گرفته اند، اما ائتلاف بزرگ ملی و اعضای کمیته سیاسی احزاب در عکس‌العمل به تأخیر در برگزاری انتخابات می‌گویند، تنها تأخیر معنادار برای آنها پذیرفتنی است و هیچ مشورتی با آنها صورت نگرفته است.

محمد ناطقی، رییس کمیته سیاسی احزاب می‌گوید هیچ‌گفت‌وگویی میان اعضای این کمیته و مسوولان کمیسیون مستقل انتخابات در مورد به تأخیر افتادن انتخابات ریاست جمهوری صورت نگرفته است. آقای ناطقی بی‌کفایتی، فقدان ظرفیت و بینظمی‌ها در کمیسیون مستقل انتخابات را از دلایل به تعویق افتادن انتخابات ریاست جمهوری شمرد و گفت، "تغییر و اصلاحات در رهبری کمیسیون‌ها، استفاده از آلات انگشت‌نشانی به صورت کامل در روش ثبت نام و در روز رای‌دهی و تغییر نظام انتخاباتی از سیستم رای غیر قابل انتقال به سیستم رای قابل انتقال می‌تواند تأخیر در انتخابات ریاست جمهوری را توجیه کند." او همچنان افزود، احزاب سیاسی برای تحقق این اصول مبارزه می‌کنند و امیدوار اند که تأخیر انتخابات فرصت مناسب برای عینیت و تحقق این اصول فوق را فراهم کند.

افزون بر این، نهادهای ناظر بر روش انتخابات تأخیر در برگزاری انتخابات ریاست جمهوری را خلاف قانون اساسی میدانند و می‌گویند با تأخیر در برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، قانون اساسی از سوی مسوولان این کمیسیون نقض شده است. آنها می‌گویند از این پیش‌خبر داده بودند در صورت که انتخابات ولسی جرگه و ریاست جمهوری در فاصله زمانی نزدیک به هم برگزار شود، مدیریت آن دشوار خواهد بود.

نهادهای ناظر بر روند انتخابات از حکومت می‌خواهند هرچه زودتر تغییرات لازم را در سطح رهبری کمیسیون مستقل انتخابات به میان آورد. یوسف رشید، رییس اجرایی بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان گفت: "اگر با این کمیسیون به انتخابات ریاست جمهوری به پیش برویم، از یک طرف مردم اعتماد لازم را بر آن ندارند و از سوی دیگر این کمیسیون ظرفیت چون مدیریت انتخابات را ندارد، انتخابات ریاست جمهوری با بحران کشانیده خواهد شد."

این در حالی است که بر اساس قانون انتخابات، در صورت که تاریخ برگزاری انتخابات ریاست جمهوری با تغییر مواجه می‌شود، اعضای کمیسیون انتخابات مکلف اند طرحی به تعویق افتادن انتخابات را جهت منظوری به کمیته رهبری بفرستند. در راس این کمیته رییس جمهور قرار دارد و نماینده شورای امنیت ملی، روسای مجلسین، رییس ستره محکمه، لوی‌سارنوالی و رییس کمیسیون نظارت بر قانون اساسی از اعضای این کمیته اند. هرچند رییس کمیسیون مستقل انتخابات در پیوند به تصویب و منظوری این طرح چیزی نگفت، اما ریاست جمهوری از این تصمیم تازه کمیسیون مستقل انتخابات استقبال کرده است.